

MARÇ DE 1999
AJUNTAMENT DE LLEIDA-LA PAERIA, ÀREA D'URBANISME, OFICINA DEL PLA

PLA GENERAL DE LLEIDA
MUNICIPAL D'ORDENACIÓ URBANA I TERRITORIAL 1995-2015
ESTUDI ECONÒMIC-FINANÇER

[Handwritten signature]

La Secretaria de la Comissió d'Urbanisme de Catalunya
EN DATA: 7 MAIG 1999
PEL CONSELLER DE POLÍTICA I OBRES P.

DONAR CONFORMITAT AL TEXT REFÓS

Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

[Handwritten signature]

La secretaria de la Comissió d'Urbanisme
de Catalunya

Data: 23 DES. 1998

Aprobat definitivament pel conseller de
Política Territorial i Obres Públiques,
incorporant d'ofici determinacions de la
resolució

Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Direcció General d'Ordenació
del Territori i Urbanisme

Ajuntament de Lleida

[Handwritten signature]

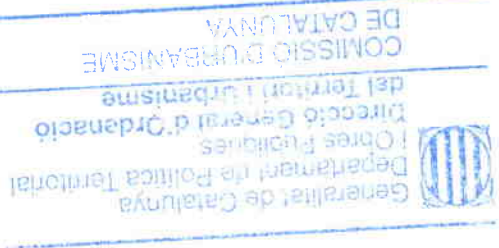
LA PAERIA

DONABA CONFORMITAT A
LA REEDICIÓ DEL TEXT
REFÓS. PLE 26.3.99

ESTUDI ECONOMIC-FINANCER

INDEX

1	1. L'EVOLUCIÓ DEL MARC ECONÒMIC.....	1
4	2. LA HISENDA MUNICIPAL I LA SEVA CAPACITAT INVERSORA.....	4
4	2.1. Organització municipal i dades pressupostàries de referència.....	4
5	2.2. Els ingressos municipals 1992-1995.....	5
7	2.3. La despesa municipal 1992-1995.....	7
9	2.4. Recursos municipals i endeutament 1992-1995.....	9
10	2.5. Característiques de la inversió municipal 1990-1995.....	10
13	3. HIPÒTESI SOBRE LA CAPACITAT INVERSORA MUNICIPAL 1998-2005	13
13	3.1. Model de previsió i criteris generals.....	13
15	3.2. Les dades de partida en base a les liquidacions pressupostàries 1992-1995.....	15
19	3.3. Hipòtesi de creixement dels ingressos i despeses municipals 1998-2005.....	19
21	3.4. Les disponibilitats inversores municipals per al període 1998-2005.....	21
24	4. LA INVERSIÓ DE LES ADMINISTRACIONS SUPRAMUNICIPALS A LLEIDA.....	24
24	4.1. Les transferències de capital cap als pressupostos municipals.....	24
25	4.2. Les inversions de l'Estat.....	25
26	4.3. Les inversions comercialitzades de la Generalitat de Catalunya.....	26
28	4.4. Les inversions d'altres administracions locals; Diputació de Lleida i Consell Comarcal.....	28
30	5. AVALUACIÓ ECONÒMICA I VIABILITAT DEL PROGRAMA D'ACTUACIÓ DEL PLA.....	30
30	5.1. Cost general i estructura del programa d'inversions del Pla General.....	30
32	5.2. L'estructura orgànica de les inversions del Pla General.....	32
34	5.3. Viabilitat de la inversió atesa la capacitat financera dels agents, en articular l'Ajuntament de Lleida.....	34

1. L'EVOLUCIÓ DEL MARC ECONÒMIC.

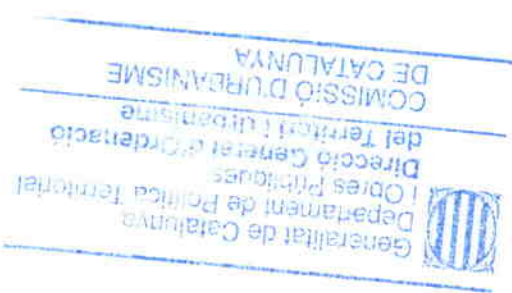
A l'hora de determinar la versemblança del Programa d'Actuació i de les inversions previstes en el nou Pla General no es pot obviar els condicionaments que han de suposar l'evolució general de la societat i l'economia. Al respecte, l'evolució econòmica i social d'una ciutat com Lleida sempre presenta unes especificitats i disposa d'una capacitat de reacció que fan possible marcar diferències en relació a l'evolució econòmica general del país. Però no és menys cert que en un context d'interrelacions creixents, el marc econòmic general condicionarà l'economia i les decisions urbanes i que el futur d'aquestes s'ha de situar raonablement en la perspectiva general del país.

En relació a les magnituds d'èpoques passades, diversos autors han apuntat com les macromagnituds de l'economia lleidatana, tot i seguir les tendències generals de l'economia del país, presenten un comportament singular. Aquest comportament, que s'ha de relacionar amb la pervivència d'una forta base agrària o agroindustrial, es tradueix, ultra variacions anuals relacionades amb la conjuntura del sector agrari, en un resposta més tardana als canvis de conjuntura i en uns canvis més seus dels indicadors conjunturals en relació a l'economia catalana molt marcada per la seva base industrial.

En el mig o llarg termini aquestes especificitats locals queden, però, relativitzades davant les tendències més generals de l'economia, de manera que l'evolució seguida pel conjunt de Catalunya pot donar ja unes pistes interessants sobre l'evolució recent i futura de l'economia de la ciutat de Lleida. Es, per altra part, a nivell de Catalunya que es comença a disposar de dades agregades macroeconòmiques d'una certa solidesa.

D'entrada l'economia catalana, com la resta d'economies europees, se situa en un punt d'inflexió important en relació a l'evolució econòmica dels anys 1970 o inclús 1980, que apunta cap a uns canvis de fons importants. Després del període de fort creixement econòmic 1985-1990, en els anys recents s'ha assistit a uns canvis ràpids de la conjuntura econòmica, des d'una fase d'estancament, que en algun moment es presenta clarament com a recessió, fins a una nova fase de creixement (quadre). De l'evolució recent seguida pel valor afegit brut a Catalunya i a la resta d'economies de l'Europa occidental es dedueixen dues característiques que haurien de marcar l'evolució de l'economia a mig termini:

- Una acceleració dels cicles econòmics, que poden experimentar canvis de comportament en un període de menys d'un any.

- La disminució del dèficit i l'endeutament, unit al consum creixent de recursos de les polítiques socials, forcen una retallada important de la inversió, que les

d'urbanisme:

Diversos imponderables, com ara l'evolució de la conjuntura internacional, han de trastocar, sens dubte, qualsevulla de les previsions efectuades. Allò que apareix, en tot cas, com a poc trastocable, almenys a mig termini, és la direcció de les economies públiques, capficades en la reducció del dèficit. Aquest objectiu pot tenir una incidència important en l'acompliment de les inversions previstes en els plans

- Una davallada de la inflació.
- Una disminució dels tipus d'interès, amb l'apropament als tipus d'interès alemanys.
- Un cert refredament de l'economia, amb un creixement feble del PIB.

Aquesta evolució futura del creixement econòmic ve, per altra part, avalada per una altra determinant: la política macroeconòmica, que es troba fortament condicionada pel procés de convergència de les economies europees, derivat del Tractat de Maastricht. En aquest sentit, l'objectiu i la "seguretat" del Govern espanyol d'entrar en el grup de països de primera línia que accediran a la Unió Monetària l'any 1999, desvetlla algunes incògnites sobre l'evolució o les condicions d'evolució de l'economia a mig termini. Les premisses de la política antiinflacionista derivada del Tractat de Maastricht apunten clarament, pel que fa a l'estat espanyol, cap a:

* Taxa de creixement a preus constants. S'han de considerar com a provisionals les dades a partir de 1991 i com a aproximatives a partir de 1992.

Font: Institut d'Estadística de Catalunya, "Evolució de les principals magnituds de l'economia catalana, 1990-1994", Generalitat de Catalunya, 1996. Altres anys i dades aproximatives del Segrià a "Anuari econòmic comarcal", Caixa d'Estalvis de Catalunya, anys respectius.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
VAB agricultura	9,0	4,4	-15,8	24,4	-6,2	-4,9	1,7	7,2
VAB indústria	5,7	3,1	-0,8	-1,3	-3,0	3,2	5,6	0,1
VAB construcció	16,2	8,2	6,3	-6,1	-6,4	0,0	6,2	-1,1
VAB serveis	5,2	4,2	3,5	2,3	0,7	2,6	2,5	2,4
VAB total Catalunya	6,3	4,1	1,6	0,8	-1,3	2,4	3,8	1,9
Índex de Preus al Consum	7,0	7,7	6,6	6,7	5,2	4,5	4,3	3,6
VAB Segrià	s.d.	s.d.	0,4	3,7	-5,3	2,8	1,8	s.d.

Quadre 1. Evolució del Valor Afegit Brut (VAB)* per sectors i de l'Índex de Preus al Consum a Catalunya, 1989-1996.

- Un manteniment tendencial del creixement econòmic, però a unes taxes sensiblement inferiors a les enregistrades en èpoques precedents.

Criteris de convergència	Lindars fixats (Maastricht)	Alemanya	França	Itàlia	Espanya
Inflació	2,9	1,6	1,8	4,9	3,6
Interès llarg termini	8,5/8,7	6,5	6,7	10,4	9,9
Dèficit Públic*	3	4,0	4,2	6,5	5,2
Endutament*	60	61,0	56,1	125,5	68,0

* En % sobre el PIB.
 Font: Comissió Europea i Fons Monetari Internacional.

Quadre 2. Criteris de convergència per a la introducció de la moneda única europea i magnituds econòmiques previstes per als principals estats comunitaris el 1996.

Per la seva configuració administrativa específica i per la seva menor configuració inversora, les administracions locals no s'hauran de veure tan condicionades per la política antiinflacionista de les administracions centrals. Sapunta, en tot cas, amb insistència l'establiment de mesures per a la limitació i control del dèficit de les administracions locals.

- Apareixen com a particularment afectades per la reducció la inversió en infraestructures i les transferències de capital cap a altres organismes, que tenen un pressupost de 1996 i que es concreta en l'elaboració del pressupost de 1997.
- administracions públiques han començat a fer efectiva en la realització del

responsabilitat.
important de les inversions dels Programa d'Actuació que figuren sota la seva
vol tenir una visió integrada del conjunt de l'activitat municipal i si es vol avaluar una part
municipal, l'activitat d'aquests organismes i empreses no pot deixar-se de banda si es
ajustos i consideracions que el fet comporta a l'hora d'analitzar el pressupost
endut amb elles parts significatives del pressupost de la institució central. A part dels
passat a ser exercides per organismes autònoms i empreses públiques, que s'han
anys algunes de les activitats desenvolupades tradicional dins de l'Ajuntament han
Seguint una tendència general a les administracions públiques, en aquests darrers
l'evolució dels pressupost dels darrers anys i mereixen una consideració especial.
Les transformacions de l'organigrama municipal són aquelles que més incideixen en

Inclus prenent com a referència comptable les dades del darrer quadrenni, cal tenir
present que les administracions públiques autònomes com la municipal tenen una
enorme vitalitat i prenen decisions pressupostàries i/o efectuen canvis organitzatius
que van modificant continuament el contingut del pressupost, de manera que els
canvis de les partides pressupostàries d'un any per l'altre són destacats. Això fa que
les mitjanes quadrennials no siguin en alguns casos prou significatives i s'hagi de fer
referència a les darreres liquidacions per tal de situar-se en una perspectiva de futur.

Per tal d'avaluar la capacitat inversora futura de l'Ajuntament, s'han analitzat les
liquidacions dels pressupostos dels darrers anys, tant pel que fa al capítol d'ingressos
com al capítol de despeses. Coneixent d'entrada els canvis importants produïts arrel
de l'aprovació de la Llei 39/1988 reguladora de les Hisendes Locals, l'anàlisi d'una
sèrie històrica llarga de les liquidacions del pressupost resulta de poca utilitat cara a
la previsió del futur de la hisenda municipal. Per aquest motiu s'opta per la recollida
de la informació corresponent al període 1990-1995. Més tard, l'observació
d'aquestes dades ha portat, encara, a restringir l'anàlisi sobre el quadrenni 1992-
1995, per al qual la reforma de la hisenda ha esdevingut ja d'aplicació corrent i es
disposa d'uns conceptes i dades pressupostàries més coherents i comparables. S'ha
procurat prendre com a referència de la projecció que s'anava a fer les dades
mitjanes d'aquest quadrenni 1992-1995.

2.1. Organització municipal i dades pressupostàries de referència.

Pel mateix àmbit territorial del Pla General i per la naturalesa de les inversions de
tipus urbanístic que desencadena, l'Ajuntament de Lleida constitueix l'organisme que
té una responsabilitat més important en la iniciativa i finançament de les obres
derivades del Programa d'Actuació. Per això, l'anàlisi de la capacitat inversora
municipal resulta de primera importància per a esbrinar la viabilitat d'aquests
programa. Això a part el fet que com a redactora del mateix Pla General,
l'Administració municipal és l'única que pot oferir una garantia de finançament sobre
les actuacions que se li atribueixen.

2. LA HISENDA MUNICIPAL I LA SEVA CAPACITAT INVERSORA.

En funció de l'organigrama institucional i de les magnituds manejades, l'anàlisi i previsions efectuades se centren en l'administració central municipal. La totalitat dels organismes públics i una part de les empreses es mouen únicament en l'àmbit de la prestació de serveis i tenen una molt escassa o nul·la incidència inversora i, encara, referida a millores puntuals en instal·lacions o l'adquisició de vehicles, de manera que tampoc són cridades a finançar alguna part del Programa d'Accions. Només una empresa, l'Empresa Municipal d'Urbanisme, té un pes inversor important, que es deixa notar en el Programa d'Actuació i ha estat objecte d'una anàlisi específica.

Quadre 3. Organismes autònoms i societats mercantils dependents de l'Ajuntament de Lleida, segons volum de la despesa pressupostària*, 1996. Milions de pessetes.

Organismes i empreses municipals

Organismes i empreses municipals	Total	Operacions	Despeses pressupostades 1996
Ajuntament sense organismes	11792,5	3602,6	9,0
Patronat Municipal per a la Gestió de la Formació Ocupacional	135,0	5,2	26,2
Institut Municipal de Mercats i Consum	100,8	1,8	1,8
Patronat Museu d'Art Jaume Morea i Galícia	24,5	1,8	1,8
Patronat Municipal de Turisme de Lleida	60,4	3,3	3,3
Institut Municipal de Música Auditori Enric Granados	139,9	6,0	6,0
Institut Municipal de Treball Salvador Seguí	54,1	7,4	7,4
Autobusos de Lleida S.A.	661,1	45,1	45,1
Empresa Municipal de Serveis Comunitaris S.A.	329,0	10,1	10,1
Empresa Municipal d'Urbanisme de Lleida SL	1050,7	905,2	905,2

* S'esmenten les empreses amb participació exclusiva pública. Com a empresa vinculada a l'activitat municipal destaca Aigües de Lleida, que és, però, una concessionària amb accionariat exterior i només executa inversions consignades per l'Ajuntament.
 ** Donada la presentació dels comptes, per a les societats mercantils es consignen les partides equiparables a inversió.

Font: Ajuntament de Lleida, "Pressupost General. Any 1996".

2.2. Els ingressos municipals, 1992-1995.

El pressupost d'ingressos municipal de la ciutat segueix una tendència positiva en els darrers anys, bastant superior a l'augment experimentat pel conjunt de l'economia. Des de l'any 1990 el pressupost experimenta un creixement en termes reals d'un 32%. L'essencial d'aquest creixement es produeix, per altra part, en el període més recent i coincidint, paradoxalment, amb un moment més aviat d'estancament o crisi econòmica; entre 1992 i 1995 la liquidació dels ingressos municipal presenta un

increment d'un 30,8 % en pessetes constants, que correspon a una mitjana anual de 6,9%.

El creixement dels ingressos prové fonamentalment de l'augment dels *ingressos de capital*, en concret del capital econòmicament més important d'aquests, els passius financers. Entre 1990 i 1995, les liquidacions per aquests capital, que correspon amb els préstecs a mig i llarg termini, es dupliquen i arriben a un 116%. L'augment ha estat constant; però el 1995 enregistra un salt particularment important. Tot i que molt menys important en quantitat, també s'ha de deixar de banda, dins els ingressos de capital, el creixement del capital de les *transferències de capital* rebudes d'altres administracions. En particular, les transferències de l'estat experimenten un salt important dels 25 milions de pessetes de 1990 als 200 de 1995.

El fort increment dels ingressos de capital via crèdit troba, en tot cas, un contrapès en l'augment experimentat pels *ingressos corrents* de l'Ajuntament, que creix en un 19,6% entre 1990 i 1995, malgrat que després d'una progressió constant en el 1995 s'enregistra una davallada en relació a l'any precedent. L'augment dels ingressos corrents es relaciona fonamentalment amb el creixement de la partida encara més important de tot el pressupost d'ingressos, la dels impostos directes, que creix en un 41% en termes reals entre 1990 i 1995. Entre aquestes dues dades s'ha produït un augment progressiu i destacat de la *contribució urbana* (actual *Impost de Béns Immobles en urbana*), un 54%, i, sobretot, el desenvolupament de l'*Impost d'Activitat Econòmica*, que a partir de 1991 comença a substituir les anteriors *licències fiscals* sobre activitats comercials i industrials i sobre professionals i artistes i els *impostos* sobre la radicació i la publicitat i les despeses sumptuàries. La novetat d'aquestes figures positives fa difícil valorar-ne l'evolució més enllà de la constatació sobre el creixement global dels *impostos directes*.

El creixement dels impostos directes s'ha de contemplar, però, dins un procés de reestructuració del sistema impositiu, en el qual altres figures, com els impostos indirectes, presenten una tendència clara a la baixa i les taxes pels serveis es troben estabilitzades. En realitat, s'enregistra una tendència més positiva de les taxes si es tingessin en compte i sumessin les *d'abastament d'aigua i clavegueram* que a partir de 1994 han passat a ser gestionades per Aigües de Lleida. Aquestes taxes s'han convertit, pràcticament, en un ingrés per concessió administrativa que ha passat a engrósar el capítol 5 del pressupost d'ingressos.

No cal oblidar que, com a entrada, més importants que les taxes són encara les *transferències corrents*, particularment les provinents de l'Estat. Aquestes transferències, que es guien fonamentalment per magnituds de tipus demogràfic, creixen en un 33,5% en termes reals entre 1990 i 1995.

futbol.

Per al quadrienni 1992-1995 la inversió mitjana se situa en 2.180,4 milions de pessetes anuals, que es corresponen fonamentalment amb *inversions reals*. Les *transferències de capital* representen un percentatge molt petit d'aquestes inversions, un 5,2% per al període esmentat, i, encara, es troben circumscrites en el temps i responen a uns motius molt puntuals. Concretament es concentren entorn el 1994 i responen a una transferència finalista per a la construcció del nou estadi municipal de

en períodes plurianuals. L'important augment constatat en els ingressos municipals dels darrers anys s'ha traduït fonamentalment en un augment de la inversió. Les inversions augmenten en un 50,2% entre 1990 i 1995, amb variacions notables entremig i dos anys d'inversió relativament baixa, el 1991 i 1992. Si es té en compte només l'evolució entre 1992 i 1995 el creixement quantitatiu de les inversions resulta encara més espectacular i se situa en un 130%. En conjunt, la inversió presenta una forta variació interanual, de manera que interessa retènia, sobretot, les mitjanes d'inversió que s'aconsegueixen

La despesa municipal segueix, naturalment, el mateix ritme general dels ingressos. Les liquidacions registren anualment un lleuger superàvit que s'inscriu en els condicionaments propis de la gestió del pressupost i no canvia en res la tendència general.

2.3. La despesa municipal, 1992-1995.

Font: Ajuntament de Lleida.

	1992	1993	1994	1995
Cap.1 - Imposos directes	2.590.009.551	3.242.049.153	3.403.721.035	3.676.404.641
Cap.2 - Imposos indirectes	341.714.834	326.609.161	306.919.007	296.008.673
Cap.3 - Taxes i preus públics	1.603.796.924	1.846.927.362	1.887.662.849	1.799.676.571
Cap.4 - Transferències	1.879.113.429	1.881.104.246	2.084.019.563	2.268.790.649
capitals	158.585.280	143.431.125	357.791.830	201.620.554
Cap.5 - Ingressos patrimonials	6.573.220.018	7.440.121.047	8.040.114.284	8.242.501.088
capitals	55.506.616	28.381.906	24.842.917	24.872.901
Cap.8 - Variació d'actius	904.128.365	1.765.719.951	1.360.533.331	2.519.000.001
financers	1.047.766.980	1.857.311.504	1.633.332.521	3.132.543.675
Total ingressos de capital	7.620.986.998	9.297.432.551	9.673.446.805	11.375.044.763
Total				

Quadre 4. Liquidació del pressupost d'ingressos municipal de Lleida per partides econòmiques 1992-1995. En pessetes.

